

Mircea GHIȚULESCU

Alexa între două versiuni

Păstrez o amintire neștersă despre *Livada de vișini* de la Timișoara gândită de Alexa Visarion și terminată de studentul său, pe vremea aceea, Sabin Popescu. A lucrat foarte bine rolul lui *Firs-timpul însuși*, interpretat excepțional de Horia Ionescu. Felix Alexa își face la Teatrul Național din București un spectacol al său, fără referințe părintești. Cehov ne asigură că *Livada de vișini* este o comedie, noi citim o dramă, iar Felix Alexa construiește o melodramă, ce-i drept foarte emoționantă, menită să stoarcă lacrimi. Încă de la intrare, Ranevskaia se închide în dulapul cu jucării și le împarte pe toate celor prezenți, mai puțin Variei, fiica ei adoptivă și menajera conacului, care va primi un șal. Pentru scena cu posibilități reduse de la Sala Amfiteatru, spațiul creat este foarte ingenios. Diana Ruxandra Ion repetă oarecum structura decorativă din *Noaptea furtunoasă* cu un fundal dublu care creează un interval transparent multifuncțional și, nu o dată, magic. Pe fundalul din față „livada” lui Felix Alexa arată ca un dulap imens plin de borcane uriașe cu compot de vișine, luminate din față cu mici reflectoare ce creează efecte sângerii de tragedie. Este însuși dulapul copilăriei lor, al Liubei și al lui Gaev (care susține celebrul discurs găunos „stimatului dulap” de care Șerban Ionescu este la fel de plictisit ca și ceilalți), transformat în depozit de vișine.

Atent cu actorii, regizorul oferă fiecăruia un punct de sprijin, uneori chiar prea multe. Șerban Ionescu pescuiește ghinioane pe „malul scenei”: ghetete și portofele goale, Ania/Ioana Anastasia Anton are obsesia balonului dirijabil de la Paris și se joacă „de-a balonul” cu un cearșaf, Iașa ciocoiul primește un trabuc (Răzvan Oprea), Ioana Olteanu o rochiță de subretă cu guler alb etc. *Pișcik* (Marius Rizea) se scoate cu obsesia sa de a împrumuta câteva sute de ruble ca și Marius Calotă cu fața lui de un comic impenetrabil în rolul lui *Epihodov* care primește o chitară dezacordată.

Dar ceea ce te seduce în spectacolul lui Felix Alexa este exuberanța aflată în contrast cu drama mocnită care macină personajele. Toți actorii, începând cu Maia Morgenstem și terminând cu Marius Rizea (*Pișcik*), chiar pragmaticul *Lopahin* (surprinzător de bine asimilat de Marius Manole), au momente de efuziune ieșite din țâțâni. Este o scenă pe cât de neașteptată pe atât de bine inclusă în text îmbrățișarea Liubovei de către *Lopahin*, acest frustrat de succes care aproape își violează stăpâna aflată în vremuri de restriște. Este în acest spectacol explicativ un permanent contrast între exuberanță și depresie ce provoacă avânturi frânte ca în scena finală când *Lopahin* nu are curaj s-o ceară de nevastă pe *Varia*, scenă atât de intens trăită în interior de Irina Movilă. Sunt fețe ale aceleiași nevroze creată de Cehov în toate „comediile” sale.

O problemă (facultativă, însă) ar fi partea finală, când Maia Morgenstem trăiește exagerat drama vânzării livezii și a tăierii feroce a vișinilor. Leșină, își revine, se încovoie de durere, emoțiile se acumulează, lumea plânge sau nu, melodrama este în drepturile ei. Nu cred că acesta este personajul. Liubov s-a întors la moșia ei pentru a răsfoi un album de familie, nimic altceva. Să se emoționeze puțin, să se simtă vinovată, o clipă pentru a fi cu datoria împlinită. Și să se întoarcă urgent la Paris unde și-a risipit averea. Nici *Firs* (Mircea Albulescu, alb ca livada înflorită, este o prezență impresionantă) nu este foarte semnificativ, plus că Mihai Merricoffer face un june prim din caricatura lui *Trofimov*. Dar, repetăm, spectacolul este emoționant.

Foto: Mihaela Marin

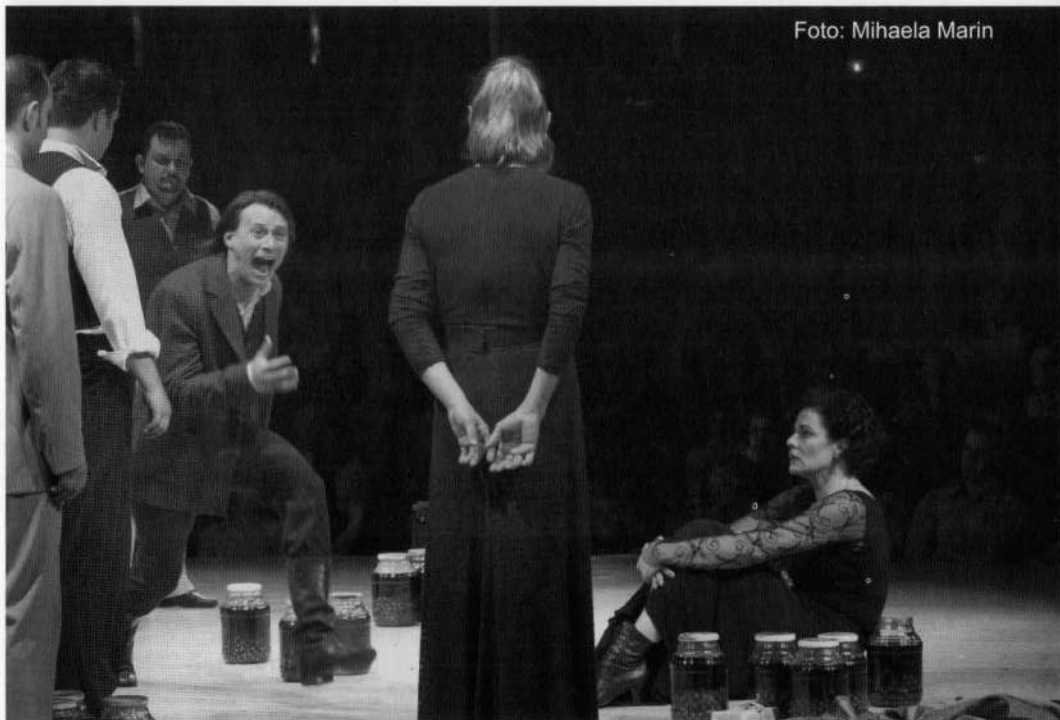

Foto: Mihaela Marin

Maia MORGENSTERN